Nr. electronic 2-24009725-12-2p/s-**012024-1***
Dosarul nr. 2 p/s-46/24

H O T Ă R Î R E
Î N N U M E L E L E GI I

***** mai 2024 mun.*****
Judecătoria*****, secția civilă, sediul Rîșcani
Instanţa compusă din:
Preşedintele şedinţei,
Judecătorul Serafim Vasilache
Grefier Olga Sușchevici

Cu participarea:
Petiționarei Galina Popușoi
Reprezentantul Preturii s. Ciocana, Valentin Prepeliță
Avocata Silvia Marian (în baza mandatului și deciziei de acordare a asistenței juridice)
În prezența persoanei fizice *****

examinînd în şedinţă de judecată, cererea înaintată de petiționara Galina Popușoi, persoana fizică *****, intervenient Pretura s. Ciocana, mun.***** privind instituirea măsurii de ocrotire judiciară sub formă de tutelă,

A *C O N S T A T A T:*

Argumentele participanților la proces:

La 16 ianuarie 2024, petiționara Galina Popușoi, intervenient Pretura s. Ciocana, mun.*****, s-a adresat cu cerere prin care a solicitat instituirea măsurii de ocrotire judiciară sub formă de tutelă în privința ***** și desemnarea Galina Popușoi, în calitate de tutore în vederea ocrotirii persoanei și a intereselor patrimoniale și nepatrimoniale ale surorii sale, *****.

În motivarea acțiunii petiționara Galina Popușoi a indicat că cu persoana fizică ***** sunt sori, care este cu dizabilități intelectuale severe, ca urmare a dizabilității şi maladiei congenitale.

A declarat că la moment sora sa este la întreținere totală a ei, fiind supravegheată şi întreținută 24 din 24 de ore. La moment în privința surorii ***** nu este instituită măsura de ocrotire judiciară, respectiv situația ei este foarte vulnerabilă. Întimpinând dificultăți la momentul când merge să perfecteze careva acte de identitate, sau să comunice cu autoritățile publice în ceea ce privește interesele surorii Valentina Babalâci.

A relatat că se confruntă cu dificultăți în privința plăților sociale care le primește pe cardul bancar. Astfel, de la începutul lunii octombrie 20***** nu poate primi alocația de dizabilitate pe cardul bancar, solicitând prezența surorii ***** care beneficiază de plățile sociale, or, instituția bancară a blocat toate operațiunile ce au loc pe acest card bancar. Angajații băncii au solicitat să fie prezentat un document care ar permite reprezentarea surorii Valentina Babalaci.

A indicat că Valentina Babalaci născută la ***** ***** ***** este unul din copiii din familia lor care suferă din naștere de maladie psihică cronică – r*****

A indicat că la 02 ianuarie 2024 - Centrul de medicină legală, situat pe adresa mun.*****, str. VI. Korolenco 8 a efectuat expertiza psihiatrică extrajudiciară în privința Valentinei Babalaci, raport de expertiză extrajudiciară nr. ***** din 02.01.2024. Urmare a investigațiilor efectuate de experţi s-a stabilit că Valentina Babalaci suferă de maladie psihică cronică: retaradare mentală severă în boala Down cu sindrom convulsiv, care deteriorează profund multiple funcţii corticale superioare şi anume memoria, gîndirea, orientarea, înţelegerea, analiza, sinteza, deci funcţiile intelectual- mnestice, cognitive, psicomportamentale şi emoţionale. Persoana expertizată Valentina Babalaci ca urmare a maladiei psihice cronice nu poate conştientiza acţiunile sale, nu este aptă de a exprima deliberat voinţa sa în aprobarea decizională, conform stării psihice necesită supraveghere şi îngrijire permanentă, este strict necesară reprezentarea persoanei la încheierea actelor juridice, atît patrimoniale, cît şi cu caracter personal, ia avînd un discernămînt psihic abolit în totalitate. Reieşind din starea psihică a persoanei expertizate, Valentina Babalaci nu poate participa la şedinţa de judecată la momentul actual. Avînd în vedere stadiul dezvoltării ştiinţei, este puţin probabil ca starea persoanei expertizate Valentina Babalaci se va îmbunătăţi, pronosticul pe termen lung în vederea unei ameliorări semnificative sau însănătoşiri este mai mult ca rezervat.

A indicat că urmare a celor constatate de experții psihiatri vrea să menționeze asupra necesității instituirii măsurii de ocrotire judiciară a surorii sale Valentina Babalaci, avînd la bază următoarele motive. Valentina Babalaci din cauza maladiei de care suferă are nevoie de îngrijire şi asistență permanentă: Valentina Babalaci nu are dezvoltată capacitatea de a comunica, nu îşi poate exprima de sine stătător voinţa, nu poate conştientiza şi nu-şi poate exprima voinţa. Simpla obligație de întreținere între rude, prevăzută de Codul familiei nu îi permite să încheie anumite acte juridice în interesul surorii Valentina Babalaci. La fel există necesitatea instituirii măsurii de ocrotire judiciară sub forma tutelei, dat fiind faptul că poate apărea necesitatea întocmirii unor acte în interesul surorii Valentina Babalaci: documente de identitate, adeverințe, expertizări; acceptarea unor succesiuni, primirea alocației de dizabilitate, sau anumite acțiunii în instituțiile financiare etc. Astfel pentru ocrotirea intereselor personale și patrimoniale a surorii Valentina Babalaci și a asistenței permanente este necesară instituirea măsurii de ocrotire judiciară sub forma tutelei.

A enunțat că în ceea ce privește persoanele care pot fi numite în calitate de tutore a surorii Valentina Babalaci a indicat prevederile art. 108 alin. (2) Cod civil, *instanţa de judecată desemnează în calitate de curator sau tutore părintele, ruda sau o altă persoană care locuieşte cu persoana ocrotită ori care menține legături puternice şi stabile cu aceasta, cu excepţia cazului în care un motiv întemeiat împiedică desemnarea persoanei respective.*

A subliniat că la moment întreținător şi îngrijitor al surorii Valentina Babalaci fiind doar petiționara, îngrijind-o pe Valentina Babalaci în permanență şi neîntrerupt de la momentul accidentului din anul 1992, de când părinții lor au decedat, și consideră utilă instituirea măsurii de ocrotire judiciară sub forma tutelei în privința surorii sale - Valentina Babalaci, pentru sora ultimei *****. Acest lucru îi va oferi posibilitatea de a interveni în interesul surorii în momentele când va fi necesară asistența respectivă.

A indicat că datele de identificare ale persoanei care va fi numită în calitate de tutore sunt: *****, a. n. *****, domiciliată pe adresa mun.*****, str. *****, nr. ***** ap. *****,

drept dovadă a rudeniei dintre petiționara şi sora sa Valentina Babalaci fiind certificatul de naștere.

A declara că conform contractului de muncă cu DAS Ciocana este angajată în calitate de asistent personal al surorii sale Valentina Babalaci.

A indicat că conform art. 114 Cod civil, din anturajul Valentinei Babalaci face parte la moment doar ia. Având două surori, care locuiesc permanent în ***** și o soră care locuiește în satul ***** Toți sunt persoane care locuiesc separat.

A relatat că ocrotitori autorizați sau alte persoane enumerate în Codul civil nu sunt. În anul 2009 de către Pretura sectorului Ciocana a fost numită tutore.

A invocat că ***** se află la evidența Centrului comunitar de sănătate mintală Ciocana. În ceea ce privește medicul de familie, ***** este deservită de Centrul medicilor de familie nr. 10 Ciocana - medic de familie Sorbalo Viorica.

A relatat că ***** locuiește în proprietatea petiționarei în apartamentul cu nr. ***** din mun.*****, strada *****, nr. *****.

În ceea ce privește veniturile *****, a indicat că ultima este la întreținerea deplină a petiționarei, mănâncă ceea ce pregătește petiționar, hainele şi lenjeria sunt spălate la fel de petiționară.

A subliniat că ***** nu are venituri proprii, cu excepția alocației de dizabilitate în mărime de 1850 lei lunar. Careva proprietăți, imobiliare nu are *****.

A enunțat că instanța de judecată în procesul de luare a deciziei instituirii tutelei, să țină cont de concluziile din raportul de expertiză extrajudiciară psihiatrică care confirmă că, având în vedere stadiul dezvoltării științei, nu există semne vădite că starea ***** se va îmbunătăți, şi să stabilească tutela pe un termen de 10 ani.

În drept, petiționara își întemeiază acțiunea pe prevederile titlului II cartea I din Codul Civil şi anume subsecțiunea a 6-a din secțiunea a 4-a măsurile de ocrotire contractuale şi judiciare: în speță art. 102, 103, 107, precum şi prevederi din Codul de Procedură Civilă - capitolul XXVIII Procedura privind măsurile de ocrotire, în speţă art. 302 alin. (1) lit. a) și în conformitate cu prevederile art. 307 a Codului de Procedură civilă capitolului XXVIII Procedura privind măsurile de ocrotire, *solicită:* iinstituirea în privința *****, a. n. ***** ***** ***** a măsurii de ocrotire judiciară sub forma tutelei; a numi în calitate de persoană însărcinată cu ocrotirea - tutore pe *****, a. n. ***** (f.d.2-6).

În ședința de judecată, *petiționara* Galina Popușoi, a menționat că susține integral cererea înaintată, solicitând totodată instituirea măsurii de ocrotire judiciară sub formă de tutelă pe un termen de 10 ani.

Reprezentantul persoanei fizice, *****, *avocatul acesteia Silvia Marian (în baza mandatului (f.d.25) și deciziei de acordare a asistenței juridice (f.d.24))*, a susținut integral cererea depusă de *petiționara* Galina Popușoi, solicitând la fel instituirea măsurii de ocrotire judiciară sub formă de tutelă pe un termen de 10 ani.

Reprezentantul Preturii s. Ciocana, Valentin Prepeliță (în baza procurii anexate la dosar f.d.35), a susținut integral cererea depusă de *petiționara* Galina Popușoi privind instituirea măsurii de ocrotire judiciară în privința *****, pe un termen de 10 ani, pe motivele descrise în referință (f.d.33) și în baza dosarului personal al persoanei fizice, *****.

Aprecierea instanței:

Audiind participanții la proces, examinând materialele cauzei în raport cu normele aplicabile speței, instanța de judecată ajunge la concluzia că cererea urmează a fi admisă, din următoarele considerente:

Conform art.308[7] CPC al RM, (1) În cadrul examinării cauzei în fond, instanţa de judecată audiază petiţionarul, persoana fizică, cu excepţia cazului cînd s-a pronunţat încheierea de a nu audia persoana, conform art.308[1], precum şi ceilalţi participanţi. (2) Cauza se examinează în şedinţă secretă, cu excepţia cazului cînd la ea pot asista alte persoane enumerate la art.48[30] alin.(1) din Codul civil.

În conformitate cu art.65 Cod civil al RM, (1) Persoana fizică care a atins majoratul sau care a dobîndit capacitate deplină de exerciţiu pe altă cale legală şi care, în urma unei boli mintale ori a unei deficienţe fizice, mintale sau psihologice, nu poate, în mod deplin, conştientiza acţiunile sale ori exprima voinţa poate beneficia de o măsură de ocrotire, instituită în funcţie de starea sau situaţia sa. (2) Dacă nu s-a dispus altfel, măsura de ocrotire are ca scop ocrotirea atît a persoanei, cît şi a intereselor patrimoniale ale acesteia. Măsura de ocrotire poate fi limitată la unul din aceste două domenii.

Conform art.94 Cod civil al RM, (1) Cererea de instituire a măsurii de ocrotire judiciare poate fi depusă de către: d) ruda sau afinul persoanei indicate la lit.a).

Potrivit art.102 Cod civil al RM, (3) În privinţa persoanei care, în temeiul dispoziţiilor art.65 alin.(1), trebuie să fie reprezentată în mod continuu poate fi instituită măsura de ocrotire judiciară sub forma tutelei. (4) Tutela se instituie doar dacă nici prin ocrotirea provizorie şi nici prin curatelă nu se va putea asigura ocrotirea suficientă a persoanei.

În corespundere cu art.103 Cod civil al RM, (1) Instanţa de judecată stabileşte termenul pentru care se instituie măsura de ocrotire judiciară sub forma curatelei sau tutelei, care poate fi de maximum 5 ani. (2) Prin derogare de la alin.(1), în cazul instituirii tutelei, instanţa de judecată, în baza raportului de expertiză psihiatrică care confirmă că, avînd în vedere stadiul dezvoltării ştiinţei, nu există semne vădite că starea persoanei se va îmbunătăţi, poate stabili, prin hotărîre motivată, un termen de pînă la 10 ani.

La caz, instanța de judecată reține că potrivit copiei certificatului de naștere *petiționara* Galina Popușoi (Babalici)*, a.n.******, este sora *persoanei vizate,* ***** (f.d.12).

Potrivit certificatului de dizabilitate și capacitate de muncă, seria CN/nr. ***** eliberat de Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familie, Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă, Consiliul teritoriale sectorul Ciocana, cet. *****, data nașterii *****, genul feminin, IDNP/nr. certificatului de naștere *****, domiciliată mun.*****, strada *****, nr. *****, ap. *****, raportul nr.1112 din 08 decembrie 2017, *încadrată în gradul de dizabilitate sever*, *cauza dizabilității afecțiune din copilărie*, începutul expertizării 08 decembrie 2017, *dizabilitatea a fost stabilită pentru perioada 08 decembrie 2027 - fără termen, următoare reexpertizare fără termen* (f.d.9).

Conform legitimației seria CN nr.***** eliberată de către CNAS Ciocana, *****, data nașterii *****, fiind încadrată cu grad nr. 1 de dezabilitare din copilărie, data eliberării 31 iulie 2009 (f.d.10).

Prin Raportul de expertiză extrajudiciară nr.***** din ***** expertul judiciar *****i, a concluzionat că :

- *****
- *****

- Reieșind din starea psihică *****nu poate participa în ședința de judecată la momentul actual.
- Având în vedere stadiul dezvoltării ştiinţei, este puțin probabil că starea lui *****se va îmbunătăți, maladie psihică cronică de care suferă sus- numita este o boală ireversibilă, pronosticul pe termen lung în vederea unei ameliorări semnificative sau însănătoșiri este mai mult ca rezervat (f.d.14-17).

Potrivit trimitere-extras la cerere din 17 noiembrie 20*****, eliberat de către Instituția Medico-Sanitară Publică Asociația Medicală Teritorială, *****, data nașterii ***** ***** *****, *diagnosticul complet (*****ă* (f.d.18).

Conform dispoziției nr. ***** din *****, Consiliului municipal***** Primăria municipiului*****, Pretura sectorului Ciocana: 1. se numeşte dna ***** tutore asupra dnei *****. 2. Direcţia Asistenţă Socială din sectorul Ciocana (dna *****) va asigura controlul îndeplinirii obligaţiunilor de tutore de către dna *****. 3. Controlul asupra îndeplinirii prezentei dispoziţii se pune în seama dlui Anatol Portnoi, vicepretor (f.d.20).

Potrivit acordului suplimentar de modificare a Contractului individual de muncă nr.***** din *****, prezentul acord suplimentar este încheiat între Direcţia generală asistenţă medicală şi socială, reprezentată de către dna *****, şef adjunct al Direcţiei generale numit în continuare *Angajator* şi dl/dna *****, *salariat* al Direcţiei generale asistenţă medicală şi socială. În temeiul prevederilor art. 68, al Codului muncii al Republicii Moldova, *Părţile,* convin asupra următoarelor modificări ale Contractului individual de muncă ***** **din *****.** - Pct.2 al Contractului nominalizat, se expune într-o nouă redacţie: „Locul de muncă: adresa beneficiarului a Serviciului social „Asistenţă personală", dlui/dnei *****, domiciliat(ă) în mun.*****, str. ***** *****, ap. *****. Salariatul fiind subordonat direct şefului Serviciului social „**Asistenţă personală**" al Direcţiei asistenţă socială sectorul Ciocana, instituit pe lângă Direcţia generală asistenţă medicală şi socială. Pct. 4 al Contractului nominalizat, se expune într-o nouă redacţie "Durata Contractului este determinată„. Ţinând cont de prevederile referitor la termenul de prestare a Serviciilor stipulat în Decizia cu privire la prelungirea Serviciului social Asistenţă personală al Direcţiei asistenţă socială sectoru **Ciocana nr. ***** din**********, Prezentul Contract este încheiat pentru o durată cuprinsă între ***** (f.d.19).

Conform caracteristicei din 26 ianuarie 2024, eliberată de către Ofițerul superior de Sector
al Sectorului de Poliţie nr. 2 al IP Ciocana al DP mun.***** inspector principal, cet. *****a.n. ***** **********, dom. mun.*****, str. ***** *****, ap. *****, locuiește pe adresa dată împreună cu sora cet. ***** a.n.***** În rezultatul controlului efectuat s-a stabilit, că pe perioada de domiciliere pe adresa dată fiind cet. *****, a.n.***** ***** ***** suferă de maladie psihică cronică, fiind încadrată cu grad nr. 1 de dezabilitare sever, careva încălcări a ordinii publice din partea D-ei nu au fost înregistrate. De asemenea materiale compromițătoare sau plângeri în adresa D-ei nu au fost înregistrate în SP-2, IP Ciocana, mun.*****. Reieşind din cele expuse şi în conformitate cu rezultatul verificării s-a stabilit că cet. *****se caracterizează ***pozitiv*** (f.d.26).

*În condițiile expuse, sora *****, petiționara Galina Popușoi, a depus prezenta cerere cu solicitarea de a fi instituită măsura de ocrotire judiciară sub forma de tutelă, pe un termen de 10 ani, pe numele său, întru reprezentarea intereselor surorii sale.*

Raportând circumstanțele speței la normele aplicabile indicate supra, instanța consideră că este întemeiată cererea petiționarii privind instituirea măsurii de ocrotire judiciară sub formă de tutelă în privința *****, prin desemnarea petiționarei Galina Popușoi în calitate de tutore în vederea ocrotirii persoanei și a intereselor patrimoniale și nepatrimoniale ale surorii sale, *****.

Așadar, ținând cont de diagnosticul *persoanei fizice,* *****, precum și de efectele și consecințele acestei boli asupra sănătății persoanei, instanța constată că ***** nu poate conștientiza acțiunile sale, nu este aptă de a exprima deliberat voința sa în aprobarea decizională, inclusiv aceasta necesită supraveghere și îngrijire permanentă.

Totodată, legislația în vigoare prevede anumite proceduri pentru întocmirea diferitor acte la care este parte *****, însă din motiv că discernământul psihic a ***** este abolit în totalitate, acestea nu poate participa la încheierea actelor juridice.

Prin urmare, instanța constată că *persoana fizică,* *****, are nevoie de a beneficia de o măsură de ocrotire sub formă de tutelă, pentru a fi reprezentată în mod continuu, or, în condițiile în care aceasta necesită supraveghere și îngrijire permanentă, este strict necesar reprezentarea persoanei date la încheierea actelor juridice atât patrimoniale, cât și cu caracter personal, ia având discernământul psihic abolit în totalitate.

Petiționara Galina Popușoi în ședința de judecată a declarat că, în bunul imobil apartamentul cu nr. ***** din mun.*****, strada *****, nr. *****, locuiește doar ia cu sora sa *****. Având două surori, care locuiesc permanent în ***** și o soră care locuiește în satul ***** Toți sunt persoane care locuiesc separat.

În acest sens, instanța consideră că *petiționara* Galina Popușoi, ca sora *****, care a avut grijă și care va avea grijă și în continuare, având capacitatea de a-i explica lucrurile ultimei zi de zi, precum și să-i tolereze problemele pe care le percepe ca confruntări, dezacorduri și agresivitatea pe care o are față de alte persoane, este persoana care ar asigura ocrotirea atât a persoanei, cît şi a intereselor patrimoniale ale acesteia.

Ce ține de termenul de 10 ani, pe durata căruia a fost instituită măsura de ocrotire judiciară sub forma tutelei, instanța de judecată menționează că, prin raportul de expertiză extrajudiciară nr.***** din ***** expertul judiciar *****i, a stabilit că este puțin probabil că starea lui *****se va îmbunătăți, maladie psihică cronică de care suferă este o boală ireversibilă, pronosticul pe termen lung în vederea unei ameliorări semnificative sau însănătoșiri **este mai mult ca rezervat**.

Așadar, reieșind din cele expuse, instanța ajunge la concluzia temeiniciei cererii depuse de *petiționara* Galina Popușoi, motiv pentru care aceasta urmează a fi admisă în modul formulat.

În același timp, în concordanță cu art.308[11] alin.(2) CPC, la instituirea măsurii de ocrotire judiciare, instanţa de judecată, obligatoriu, se pronunţă cu privire la privarea dreptului la vot stabilit de Codul electoral.

Astfel, ținând cont de faptul că instanța a admis cererea înaintată de *petiționara* Galina Popușoi privind instituirea măsurii de ocrotire judiciară sub forma tutelei în privința *****, reieșind din faptul că s-a confirmat vulnerabilitatea ***** de a fi influențată și imposibilitatea conștientizării informațiilor relevante pentru a lua o decizie, instanța va priva pe ***** de dreptul la vot stabilit de Codul electoral, cu înștiințarea Comisiei Electorale Centrale. Mai mult ca atât, în privința aspectului respectiv, pus în discuție în cadrul ședinței, nu a fost negat și obiectat de către participanți, or, scopul urmărit de către petiționară a fost

anume posibilitatea de a acționa în interesul surorii sale, care necesită protecție, asistență și ajutor.

În conformitate cu art.art. *****6-241, 302, 308/7, 308/11 CPC al RM, instanța de judecată,

H O T Ă R Ă Ş T E:

Se admite cererea înaintată de petiționara Galina Popușoi.

Se instituie măsura de ocrotire judiciară sub formă de tutelă pe un termen de 10 ani (zece ani) asupra persoanei fizice ***** a.n. *****.*****.*****, idnp *****.

Se desemnează în calitate de tutore a persoanei fizice ***** a.n. *****.*****.*****, sora acesteia – Galina Popușoi, născută la *****, idnp. *****.

Se privează ***** a.n. *****.*****.*****, idnp *****, de dreptul de vot.

La devenirea definitivă a hotărîrii, aceasta se aduce la cunoştinţa Comisiei Electorale Centrale.

Hotărârea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel***** în termen de 30 zile de la data pronunţării dispozitivului hotărârii, prin intermediul Judecătoriei***** (sediul Centru).

Preşedintele şedinţei,
Judecător ***Serafim Vasilache***